

Școala defavorizată în contextual crizei pandemice

The disadvantaged school during the pandemic crisis

CHERECHEȘ Eusebiu

Liceul Teologic Romano-Catolic „Sfântul Francisc de Assisi”

CHERECHEȘ Eusebiu

Roman Catholic Theological High School „Saint Francis of Assisi

E-mail: eusebiuchereches.ec@gmail.com

ORCID iD: 0000-0001-8294-9815

DOI: [10.46728/c.18-06-2021.p172-176](https://doi.org/10.46728/c.18-06-2021.p172-176)

CZU: 371.2:004

Rezumat: *Pandemia provocată de coronavirus (COVID-19) a declanșat o criză fără precedent în toate domeniile. În domeniul educației, această urgență a condus la închiderea masivă a activităților față-în-față ale instituțiilor de învățământ din peste 190 de țări, pentru a preveni răspândirea virusului și a atenua impactul acestuia. Conform datelor Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), până la jumătatea lunii mai 2020, mai mult de 1,2 miliarde de elevi la toate nivelurile de învățământ din întreaga lume au încetat să mai aibă clase față în față. Pe 25 martie 2021, după ani de consultări și pregătiri, Comisia Europeană a lansat Garanția pentru copii (GC) pentru a reduce sărăcia în rândul copiilor și disparitățile tot mai mari dintre statele UE. Comisia a susținut că, înainte de lovirea pandemiei, situația socială din regiune se deteriora, din cauza creșterii ratelor sărăciei și a sărăciei extreme, a persistenței inegalităților și a nemulțumirii sociale în creștere. În acest context, criza va avea un impact profund negativ asupra diferitelor sectoare sociale, în special sănătate și educație, precum și asupra ocupării forței de muncă și a sărăciei (CEPAL, 2020a).*

Cuvinte-cheie: *educație, inechitate, școală defavorizată, comunicare, familie.*

Abstract: *The coronavirus disease pandemic (COVID-19) has caused an unprecedented crisis in all areas. In the field of education, this emergency has led to the massive closure of face-to-face activities of educational institutions in more than 190 countries in order to prevent the spread of the virus and mitigate its impact. According to data from the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), by mid-May 2020, more than 1.2 billion students at all levels of education worldwide had stopped having face-to-face classes. On March 25, after years of consultations and preparations, the European Commission launched the Child Guarantee (CG) to address child poverty and rising disparities across the EU. In this context, the crisis will have a profoundly negative impact on the various social sectors, particularly health and education, as well as on employment and poverty.*

Keywords: *education, inequity, disadvantaged school, communication, family.*

Introducere

Între timp, UNESCO a identificat lacune majore în rezultatele educaționale, care sunt legate de distribuția inegală a cadrelor didactice în general și a cadrelor didactice cele mai calificate în special, în detrimentul țărilor și regiunilor cu venituri mai mici și al zonelor rurale, unde populațiile defavorizate tind să fie concentrate [1] În sfera educației, multe dintre măsurile pe care țările din regiune le-au adoptat ca răspuns la criză sunt legate de suspendarea claselor față în față la toate nivelurile, ceea ce a dat naștere la trei domenii principale de acțiune: desfășurarea a modalităților de învățare la distanță printr-o varietate de formate și platforme (cu

sau fără utilizarea tehnologiei), sprijinirea și mobilizarea personalului educațional și a comunităților și preocuparea pentru sănătatea și bunăstarea generală a elevilor.

Măsuri educaționale în timpul crizei COVID-19

În Europa, majoritatea țărilor au implementat măsura de a face clase online, activitățile fiind suspendate față în față, această măsură fiind încă în vigoare la nivel național în 29 de țări. În Bulgaria, școlile au început să se redeschidă în zonele rurale începând cu aprilie, înainte de a se deschide la nivel național pe mai. Ucraina a implementat, de asemenea, măsuri de sprijinire a predării și învățării la distanță, începând cu difuzarea lecțiilor video prin televizor și folosind platforme de învățare la distanță online. Organizații precum EdCamp Ucraina au organizat dezvoltarea profesională online și oportunități de învățare de la egal la egal pentru ca profesorii să se întâlnească la distanță și să împărtășească experiențe cu învățarea online în timpul crizei COVID-19. Din păcate, în ciuda eforturilor depuse pentru a înființa o experiență de învățare la distanță de susținere, apar dovezi care arată că închiderea școlii a dus la pierderi reale de învățare. În mod alarmant, aceste pierderi s-au dovedit a fi mult mai mari în rândul elevilor ai căror părinți au o educație mai redusă, o constatare întărită de un studiu care arată că copiii din familiile cu avantaje socioeconomice au primit mai mult sprijin parental cu studiile lor în perioada de închidere a școlii.

Educația continuă și impactul asupra curriculumului

În cadrul suspendării cursurilor față în față, necesitatea de a menține continuitatea educațională a prezentat provocări la care țările au răspuns cu diferite opțiuni și soluții la distanță, inclusiv ajustarea calendarului școlar și modul în care este implementat programa, toate adaptate, prioritizate și ajustate în diferite moduri. Pentru a face ajustări, este necesar să se ia în considerare caracteristicile programelor naționale sau subnaționale, resursele și capacitățile țării de a dezvolta procese de învățare la distanță, nivelurile de segregare și inegalitatea educațională din țară și cât din anul școlar trecuse. Pandemia a transformat contextele în care sunt implementate planurile de învățământ, nu numai din cauza utilizării platformelor și a necesității de a lua în considerare alte circumstanțe decât cele pentru care a fost conceput inițial programa, ci și pentru că anumite cunoștințe și competențe sunt mai relevante în actualitatea contextului săraciei. Trebuie luate o serie de decizii și trebuie puse la dispoziție resurse care prezintă o provocare pentru sistemele școlare, instituțiile de învățământ și profesori. Acest lucru este valabil pentru ajustările curriculare și prioritizarea și contextualizarea necesare pentru a se asigura că acest conținut este relevant pentru situația de urgență actuală, pe baza consensului dintre toate părțile interesate relevante.

Valorile educației în contextul școlar precar

La fel de importante, aceste ajustări trebuie să acorde prioritate competențelor și valorilor care au ieșit în evidență în situația actuală, și anume solidaritatea, învățarea auto-direcționată, grija pentru sine și pentru ceilalți, abilitățile socio-emoționale, sănătatea și rezistența, printre altele. La fel, atunci când se adaptează planurile de învățământ și se dezvoltă resurse pedagogice, trebuie luate în considerare nevoile grupurilor cu cerințe specifice, ca și în cazul școlilor dezavantajate. De exemplu, trebuie făcute ajustări și trebuie oferit sprijinul necesar elevilor săraci sau care trăiesc în diverse condiții și situații care le îngreunează continuarea studiilor. De asemenea, trebuie abordată diversitatea lingvistică și culturală a populațiilor de migranți și a comunităților minoritare. În mod similar, trebuie încorporată o perspectivă de gen pentru a face vizibile și eradica situațiile de inegalitate de gen sau violență care ar putea fi agravate în pandemie. Deocamdată, este imposibil să spunem cu certitudine ce impact va avea criza asupra implementării programelor de învățământ în diferitele clase ale învățământului primar și secundar, dar este de așteptat ca diferențele în realizarea învățării să fie exacerbate, în lumina

faptelor predominante inegalități educaționale și acces inegal la acoperirea curriculumului, mai ales în cazul școlilor defavorizate.

Lărgirea decalajului digital

Deoarece majoritatea țărilor au optat pentru asigurarea continuității educaționale prin resurse online, Internetul prezintă o oportunitate unică: paleta de resurse pedagogice și cunoștințe, precum și diversele instrumente de comunicare disponibile oferă platforme ideale pentru a aduce școlile și procesele de învățare mai aproape de case și de elevi în blocare și mai ales pentru o bună comunicare cu familia elevilor. În ultimele decenii, multe țări din America Latină au făcut investiții semnificative în infrastructura digitală în sistemele școlare. Politicile educaționale privind tehnologia digitală au fost puse în aplicare destul de devreme în unele țări la sfârșitul anilor 1980. Până la mijlocul anilor '90, strategiile din America Latină vizau în general îmbunătățirea rezultatelor învățării și predării în școli. Apoi accentul s-a mutat pe oferirea accesului elevilor la echipamente, cu o atenție specială acordată straturilor socioeconomice inferioare, în încercarea de a echilibra condițiile de joc și de a asigura egalitatea. În ultimii ani, odată cu disponibilitatea pe scară largă a conectivității mobile și accesibilitatea sporită a dispozitivelor digitale, accentul pe politici s-a mutat către dezvoltarea abilităților digitale la elevi [7].

Digitalizare în școala defavorizată?

În ciuda acestor eforturi, așa cum se întâmplă adesea în procesele de schimbare, țările cu populații defavorizate din Europa nu sunt la fel de pregătite să abordeze această criză comunicațională valorificând digitalizarea. În timp ce continentul a făcut progrese semnificative în ceea ce privește reducerea lacunelor în accesul la lumea digitală, în special susținută de disponibilitatea pe scară largă a conectivității mobile, există încă lacune considerabile în ceea ce privește accesul material la lumea digitală, ceea ce are implicații importante pentru oportunități și participarea noilor generații. În 2016, media pentru 14 țări din Europa a arătat că aproximativ 42% dintre persoanele care locuiesc în zonele urbane au acces la internet acasă, comparativ cu 14% dintre cei care locuiesc în zonele rurale. Aceste cifre sunt semnificativ mai mari atunci când se ia în considerare accesul la internet mobil, însă puține țări dispun de astfel de date.

Accesul inegal la oportunitățile de învățare online extinde lacunele preexistente în acces la informații și cunoștințe, împiedicând socializarea și incluziunea familiilor defavorizate în general. Aceste lacune trebuie privite dintr-o perspectivă multidimensională, deoarece nu este vorba doar de diferențe în accesul la echipamente, ci și de seturile de competențe necesare pentru a valorifica potențialul TIC, care sunt inegale în rândul elevilor, profesorilor și membrilor familiei care supraveghează procesele actuale de educare la domiciliu și comunicarea / parteneriatul școală-elev-familie. Prin urmare, este esențial ca politicile care promovează un acces mai egal la tehnologie să înceapă prin recunoașterea diferitelor dimensiuni care structurează inegalitățile sociale din regiune și să lucreze intenționat pentru a le inversa.

Metode de evaluare personalizate

Evaluarea și monitorizarea învățării - precum și furnizarea de feedback - sunt importante pentru înțelegerea progresului elevilor și luarea acțiunilor pedagogice adecvate pentru îmbunătățirea acestuia. Activitățile de învățare la distanță au reafirmat rolul formativ al evaluărilor. Analizând informații despre învățarea individuală a fiecărui elev din exercițiile de diagnostic și de urmărire, profesorii pot oferi feedback și își pot modifica strategiile de predare pentru a-i face mai eficienți, fie prin feed-back individual sau prin feedback cu familia elevului. Mai mult, dezvoltarea instrumentelor de evaluare formativă și autoevaluare facilitează un proces de colaborare între profesori, elevi și familie, pentru evaluarea progresului lor către rezultatele învățării preconizate. În mod similar, sunt necesare orientări sau ajustări ale politicilor pentru a aborda probleme precum promovarea clasei și aplicarea evaluărilor standardizate sau la scară

largă. Unele țări au ales să evite repetarea și să urmărească continuitatea și recuperarea educației în următorii câțiva ani, să anuleze sau să amâne evaluările sau să adopte abordări și metodologii alternative pentru testarea și validarea învățării.

Impactul psihologic și socio-emoțional asupra comunității educaționale

Pentru o mare parte a populației, măsurile de izolare înseamnă a trăi în condiții supraaglomerate pentru o perioadă prelungită, ceea ce are implicații grave pentru sănătatea mintală a populației și în ceea ce privește expunerea crescută a copiilor și adolescenților la situații de violență. Conform ECLAC / UNICEF (2020), 51,2% dintre copiii și adolescenții din zonele urbane din țările defavorizate din Europa trăiesc în condiții de locuințe care sunt într-o anumită măsură deficitare. Două din 10 familii trăiesc în condiții de locuit moderat deficitare, în timp ce 3 din 10 trăiesc în condiții de locuință grav deficitare. Cu alte cuvinte, peste 80 de milioane de copii și adolescenți din zonele urbane trăiesc în condiții de locuințe deficitare și aproximativ 18 milioane locuiesc în gospodării cu deficiențe grave. Cercetările au arătat relația importantă dintre lipsa în contextul locuinței și încălcarea altor drepturi ale copilului. Supraaglomerarea înseamnă spațiu inadecvat pentru studiu și odihnă, care are repercusiuni asupra dezvoltării cognitive în copilărie și pe carieră și bunăstarea la vârsta adultă, crescând totodată susceptibilitatea la situații de abuz.

Concluzii

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă consideră educația un factor cheie pentru realizarea celor 17 ODD și pentru o mai bună bunăstare, prosperitate și durabilitate a mediului. De aceea, ODD 4 exprimă angajamentul comunității internaționale de a asigura o educație de calitate incluzivă și echitabilă și de a promova oportunități de învățare continuă pentru toți. ODD 4 evidențiază echitatea și incluziunea ca principii directoare și ca obiective în sine, presupunând că „niciun obiectiv educațional nu ar trebui considerat îndeplinit dacă nu este atins de toți”. Astfel, în Declarația de la Incheon apare: o educație de calitate incluzivă și echitabilă și învățare pe tot parcursul vieții pentru toți, statele membre s-au angajat să „abordeze toate formele de excluziune și marginalizare, disparitățile și inegalitățile în ceea ce privește accesul, participarea și rezultatele învățării” și în acest scop, eforturile politicii educaționale trebuie să se concentreze asupra celor mai defavorizate grupuri. Intenția politică de a nu lăsa pe nimeni în urmă și angajamentul de a ajunge la cele mai defavorizate grupuri se desfășoară pe tot parcursul Agendei 2030 și promite să aducă cele mai sărace și cele mai marginalizate grupuri în prim-planul procesului decizional politic, într-un exercițiu de justiție și reparare pentru statutul lor istoric de subordonat.

BIBLIOGRAFIE

1. UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) (2020), “Nuevas publicaciones cubanas para enfrentar efectos de la COVID-19 sobre la educación”, Oficina de la UNESCO en La Habana [online] <https://es.unesco.org/news/nuevas-publicaciones-cubanas-enfrentar-efectos-covid-19-educacion> [accesat la: 12 iunie 2021].
2. UN-Women (United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women) (2020), “COVID-19 in Latin America and the Caribbean: how to incorporate women and gender equality in the management of the crisis response”. In: <https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20americas/documentos/publicaciones/2020/03/enbriefing%20coronavirus1117032020.pdf?la=en&vs=4511> [accesat la: 12 iunie 2021].
3. UK Aid Direct (2020), “Impact of COVID-19 pandemic on violence against women and girls”, VAWG Helpdesk Research Report, No. 284.

4. Institute of Educational Computer Science of Universidad de La Frontera (IIE) and others. “*Informe de resultados. Docencia durante la crisis sanitaria: la mirada de los docentes. ¿Cómo están abordando la educación remota los docentes de las escuelas y liceos de Chile en el contexto de la crisis sanitaria?*”, Santiago. May, 2020. [online] In: https://www.miradadocentes.cl/Informe-de-Resultados_Docencia_Crisis_Sanitaria.pdf [accessed on: 4 Iunie 2020].
5. RISSO-GILL I., FINNEGAN L. *Children’s Ebola Recovery Assessment: Sierra Leone, Plan International*. 2015. [online] <https://www.savethechildren.org/content/dam/global/reports/emergency-humanitarianresponse/ebola-rec-sierraleone.pdf>
6. VARGAS C. *Leaving no one behind: bringing equity and inclusion back into education, Resisting Neoliberalism in Education: Local, National and Transnational Perspectives*, L. Tett and M. Hamilton (eds.), Bristol, Policy Press. 2019
7. TRUCCO D. A., PALMA. *Infancia y adolescencia en la era digital: un informe comparativo de los estudios de Kids Online del Brasil, Chile, Costa Rica y el Uruguay*. 2020